Проект

ПРОГРАМА

„ПОДКРЕПА НА ОРГАНИЗАЦИИ НА БЪЛГАРСКИ ОБЩНОСТИ ОТ РЕПУБЛИКА АЛБАНИЯ, РЕПУБЛИКА СЪРБИЯ, РЕПУБЛИКА КОСОВО, УКРАЙНА И РЕПУБЛИКА МОЛДОВА И НА ГРАЖДАНИ ОТ РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЯ С БЪЛГАРСКО САМОСЪЗНАНИЕ“

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Държавната политика по отношение на българите в чужбина е свързана със съхраняване на българското етнокултурно пространство зад граница и на националната, културната и духовната идентичност на всички български граждани по света, с опазване на етнокултурната самобитност на българите и българските общности в чужбина. С особена сила това важи за историческите традиционни общности в държави извън ЕС - Република Албания, Република Сърбия, Република Косово, Украйна, Република Молдова както и граждани от Република Северна Македония с българско самосъзнание.

За реализацията на тази политика е необходимо да се стимулира дейността на организации на български традиционни общности зад граница, чиято дейност реално спомага за запазване и развиване на българския дух, културна самобитност и национално самосъзнание. В много случаи, основен проблем пред създаването и функционирането на организации на българи в тези държави е липсата на финансови средства за тяхното съществуване.

С тази цел, през 2020 г. беше приета първата Програма за подкрепа на организации на български общности за периода 2020-2024 г. През петте години на нейното съществуване, бюджетът й нарасна над четири пъти, което показва нейния успех и интереса от страна на българските общности в държавите от нейния обхват. Успешното реализиране на десетки проекти през последните 5 години и все по-големият брой постъпващи проектни предложения, съдържащи конкретни дейности, доказва необходимостта от продължаване на Програмата за следващия петгодишен период – 2025-2029 г.

- **Срок за изпълнение на програмата** – 01.06. 2025 г. – 31.12.2029 г.
- **Общ бюджет на програмата** за 2025 г. – 2 700 000 лв.
- **Минимален индикативен общ бюджет на програмата за следващите години:**
  - 2026 г. – 3 500 000 лв. (или 1 750 000 евро при въвеждане на еврото)
  - 2027 г. – 4 000 000 лв. (или 2 000 000 евро при въвеждане на еврото)
  - 2028 г. – 4 500 000 лв. (или 2 250 000 евро при въвеждане на еврото)
  - 2029 г. – 5 000 000 лв. (или 2 500 000 евро при въвеждане на еврото)

- **Средствата, предвидени по програмата за всяка от годините за периода 2025 г. - 2029 г., ще се финансират в рамките на утвърдените разходи по бюджета на Министерство на външните работи, след осигуряване на сумите за дейностите по програмите по чл. 24, ал. 2 от Закона за българите, живеещи извън Република България с приемането на годишния закон за държавния бюджет за съответната бюджетна година и последващо одобрение с акт на Министерски съвет.**

2. ЦЕЛИ

2.1. Обща цел: запазване и развиване на българския дух, културна самобитност и национално самосъзнание на българските общности в Република Албания, Република Сърбия, Република Косово, Украйна, Република Молдова както и на граждани от Република Северна Македония с българско самосъзнание.

2.2. Конкретна (специфична) цел: подпомагане на дейността на организации на българските общности от Република Албания, Република Сърбия, Република Косово, Украйна, Република Молдова както и на граждани от Република Северна Македония с българско самосъзнание.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Осигуряването на условия за осъществяване на дейността на организации на българските общности от Република Албания, Република Сърбия, Република Косово, Украйна, Република Молдова както и на граждани от Република Северна Македония с българско самосъзнание, която реално спомага за запазване и развиване на българския дух, културна самобитност и национално самосъзнание.

4. ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Дейностите, които се финансират по програмата, са:

4.1. Запазване на българската културна самобитност и обичаи;

4.2. Популяризиране на българската култура пред местната общественост;

4.3. Отбелязване на традиционните български празници;

4.4. Грижа за съхранението и популяризирането на местното българско културно-историческо наследство;

4.5. Съдействие за запазване и разширяване обхвата на обучението на български език;

4.6. Популяризиране на възможностите за обучение в България;

4.7. Заздравяване на връзките със завършилите обучение в България;

4.8. Повишаване видимостта на организациите в публичното пространство;

4.9. Подпомагане на медиите на български език;

4.10. Съдействие за излъчване/отпечатване/разпространение на материали на български език, включително чрез съответните държавни медии;

4.11. Административни разходи, свързани с реализирането на проектите и функционирането на организациите/дружествата;

4.12. Подобряване на условията на живот на представителите на българските общности.

5. БЕНЕФИЦИЕРИ

Организации на българските общности от Република Албания, Република Сърбия, Република Косово, Украйна, Република Молдова както и на граждани от Република Северна Македония с българско самосъзнание, регистрирани съгласно изискванията на държавата по регистрация. При правна възможност съгласно местното законодателство, проекти биха могли да бъдат реализирани и чрез официалните представители на българските национални малцинства в националните органи на съответните държави.

Организациите/сдруженията, които имат желание да кандидатстват с проекти по Програмата, следва до 30 ноември всяка година да представят пред съответното ДКП план за дейността си за следващата календарна година. В плана следва да бъдат описани всички дейности, които организацията/сдружението предвижда да извършва през следващата календарна година, като бъдат посочени тези, за които ще се търси финансиране по Програмата, както и неговата индикативна стойност.

Новорегистрирани организации подават своя план за дейността си до края на текущата година заедно с документите, с които кандидатстват за първи път с проектно предложение по Програмата.

До 31 януари на всяка година организациите/сдруженията, които през предходната година са получавали средства по Програмата, следва да представят пред съответното ДКП отчет за дейността си и постигнатите резултати.

6. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

6.1. Описание на дейността

До 31 януари всяка година (считано от 2026 г.), Министерски съвет приема Постановление за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерство на външните работи.

В 5-дневен срок след официалното публикуване на съответното ПМС, Дипломатическите и консулски представителства (ДКП) на Република България информират организациите за откриването на процедурата за подбор на проекти, като крайният срок за първоначално кандидатстване за съответната година е 28 февруари, или първият работен ден след тази дата, ако тя се пада в почивен ден. Бенефициерът кандидатства със свой проект в ДКП на територията на държавата, в която е регистриран. Всеки проект включва комплекс от дейности, които трябва да доведат до постигане на заложените цели. Бенефициерът описва подробно в проекта дейностите, за които иска финансиране и посочва конкретния размер на исканото финансиране за всяка отделна дейност.

6.2. Принципи на финансиране

Всяко дружество/организация има право да кандидатства с един проект за покриване на административни разходи на година, както и с повече от един проект за дейности.

Средствата по одобрените проекти се превеждат на бенефициерите по банков път.

6.3. Допустимо максимално/минимално финансиране

Минималната стойност на един проект е 5 000 лв. (или 2 500 евро при въвеждане на еврото)

Максималната стойност на един проект, чиято цел е покриване на административни разходи е 50 000 лв. (или 25 000 евро при въвеждане на еврото)

Максималната стойност на един проект, който съдържа дейности е 100 000 лв. (или 50 000 евро при въвеждане на еврото)

Едно дружество/организация не би следвало да получава финансиране за проекти по настоящата Програма, чиято обща стойност надхвърля сбора на максимално допустимите стойности в двете категории, а именно – 150 000 лв. (или 75 000 евро при въвеждане на еврото)

6.4. Етапи на финансиране

Одобрените проекти се финансират авансово в размер 50 % от одобрените проектни суми в срок до 10 (десет) работни дни от сключването на Споразумение за предоставяне на финансова помощ. Окончателното разплащане в размер на 50% от одобрените проектни суми се извършва до 13 декември на съответната година, след представяне до 30 ноември в ДКП на междинен отчет от бенефициера за напредъка по изпълнението на проекта, придружен със съответните разходооправдателни документи, които се предоставят на български език, включително неговите диалектни форми. В случай, че оригиналът е на друг език, той се придружава с неофициален превод на български език, заверен от бенефициера.

За проекти, които предвиждат еднократно закупуване на стоки/материали (превозно средство, оборудване и др.) се допуска изплащане на цялата сума по проекта на един

транш след представяне от страна на бенефициера на предварително сключени договори и/или про-форма фактури, доказващи предмета на исканото финансиране и необходимостта от получаване на цялата сума наведнъж.

6.5. Оценяване на проектите

Разглеждането и оценяването на проектите се извършва първоначално от съответното ДКП, в което проектът е постъпил, след което то изпраща мотивиран доклад за всички постъпили проекти. Териториалната дирекция в МВнР, в чийто ресор попада съответната държава, прави преглед на постъпилите проекти и на докладите от съответните ДКП и изготвя мотивиран доклад до Министъра на външните работи, който одобрява финансирането на допуснатите проекти.

6.6. Критерии за оценка

6.6.1. Съответствие на проекта с целите на програмата.

6.6.2. Целесъобразно и ефективно разпределение на средствата.

6.6.3. Прилагане на принципа на споделената отговорност в цялостната дейност на бенефициера (налични ресурси, подкрепящи организации и институции).

6.6.4.Проектната история на бенефициера и дали той е изпълнявал и отчитал добросъвестно, качествено и в срок предишни проекти по Програмата, по които е получавал финансиране. В оценката се отчита наличието на годишен отчет, както и неговото съдържание.

6.6.5. Перспективи за бъдещото развитие на организацията (устойчивост на резултатите от проекта). В оценката се отчита наличието на годишен план на организацията, както и неговото съдържание.

6.7. Процедура

Бенефициерът представя следните документи:

6.7.1. Формуляр за кандидатстване и приложенията към него, вкл. и декларация, че кандидатите: не са обявени в несъстоятелност; не са в производство по ликвидация или не се намират в подобна процедура, съгласно националните закони и подзаконови актове; не са в открито производство по несъстоятелност или не се намират в подобна процедура, съгласно националните закони и подзаконови актове;

6.7.2. Документ за регистрация на бенефициера съгласно местното законодателство;

6.7.3. Финансова идентификация на банковата сметка, подписана и подпечатана от обслужващата банка, съдържаща името на бенефициера, изписано на латиница, името на банката, изписано на латиница, SWIFT кода на банката или друг идентификационен номер за банките извън SWIFT системата, IBAN или номера на сметката на бенефициера.

Проектите се подават на хартиен носител в съответното ДКП. Първият етап на подаване на проектни предложения завършва на 28 февруари (или на първия работен ден след тази дата, ако тя се пада в почивен ден), след което периодично се обявяват нови срокове. Крайният срок за подаване на проектни предложения е до 31 октомври на съответната година.

Междинен отчет за изпълнението на проекта се представя в съответното ДКП до 30 ноември на съответната година на хартиен носител. Отчетът трябва да съдържа финансова част и съдържателна част (описание на извършените дейности по проекта). При представяне на копия на разходооправдателни документи, те следва да са заверени от бенефициера.

Финален отчет за изпълнението на проекта се представя в съответното ДКП до 15 дена след приключване на дейностите по него. Към него трябва да бъдат приложени всички оригинали на разходооправдателни документи. След одобрението на финалния отчет от МВнР, проектът приключва с подписване на двустранен протокол.

Всички необходими документи за всеки етап на кандидатстване или отчитане се предоставят на български език, включително неговите диалектни форми. В случай че оригиналът е на друг език, той се придружава с неофициален превод на български език, заверен от бенефициера.

7. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Създаване на условия за нормалното функциониране и изпълнение на дейностите на организациите на българските общности от Република Албания, Република Сърбия, Република Косово, Украйна, Република Молдова както и на граждани от Република Северна Македония с българско самосъзнание, чиято дейност реално спомага за запазване и развиване на българския дух, културна самобитност и национално самосъзнание. Удовлетвореност на българските общности в тези държави от дейността на тези организации и от помощта, оказвана от България за тях.

8. МОНИТОРИНГ

При реализацията на програмата се осъществява мониторинг на няколко нива:

1. Проверки, анализи, изготвяне на отчети и доклади, базирани на пряката и на обратната връзка между лицата и организациите, имащи отношение по изпълнението на програмата, осъществени от задграничните представителства на Република България в съответната страна. ДКП извършват и Мониторинг по съдържателната и организационната част на проектите на бенефициерите, както и по техните годишни планове и отчети.

Мониторингът от ДКП се осъществява чрез:

– тематични и текущи проверки;

– проверки по жалби и сигнали;

– срещи с представители на бенефициерите;

– срещи с представители на българските общности.

За резултатите от извършения мониторинг и контрол се съставя доклад, който се представя за одобрение от министъра на външните работи.

2. Министерството на външните работи извършва мониторинг и контрол по изпълнението на финансовата част и законосъобразното и целесъобразното разходване на средствата.

3. При необходимост, представители на ЦУ на МВнР могат да осъществяват и посещения на място с цел извършване на мониторинг и контрол върху дейностите и резултатите от проектите. След подобни посещения, те изготвят доклад, който се представя за одобрение от министъра на външните работи.

При констатирана липса на дейност, свързана с наука, култура, съхраняване на националното самосъзнание и традиции, както и при неизпълнение на задължения, предвидени в Споразумението за предоставяне на финансова помощ, бенефициерът възстановява цялата или част от получената сума по одобрения проект.

9. ДЕМАРКАЦИЯ

Средствата по националната програма не може да се използват за дейности, финансирани от фондовете на Европейския съюз, друго национално финансиране, както и други донорски програми.